

Ljudstvo je govorilo - Kanada interesirana v izidu volitev

TORKOVE VOLITVE BILE GLASEN PROTEST LJUDSTVA PROTI HOOVERJEVI ADMINISTRACIJI IN PROTI PROHIBICIJI. — CELA DEŽELA PREŠLA K DEMOKRATOM, KI BODO DOBILI NAJBREŽ VEČINO V OBEH ZBORNICAH.

Chicago, Ill. — Izid volitev preteklega torka presegla vsa pričakovanja. Pričakovati je bilo, da bodo volitve prinesle radikalne izpremembe, vendar take temeljite izpremembe so presenetile tudi največje demokratske optimiste. Zdi se, kakor bi bile te volitve mogočen protest ljudstva, ki je krepko povedalo Hooverju, kaj misli o njem, njegovi administraciji, njegovi stranki in njegovem "noble experiment", prohibiciji. Povedalo mu je, da je ima dovolj "prosperiteta", ki mu jo je do zdaj serviral njegova administracija. Ljudstvo je potrpečljivo, dosti preneslo, vendar, kadar je vsega že preveč, pa tudi ne more več molčati. Vzdignilo se je, ne da bi z orožjem, pač pa z glasovnico v roki, ki je bolj učinkovita, kakor vsako orožje, in te volitve lahko smatramo za veliko nekrvavo revolucijo, ki je temeljito pomedla s sedaj vladajočo stranko.

Tako zmago, kakor so jo dosegli demokrati zdaj, težko imajo že kdaj zapisano v svoji zgodovini. Cela dežela jim je takorekoč sama padla v naročje. Kolikor so znani dosedanjí rezultati, bodo v kongresu, v katerem so imeli do zdaj republikanci večino 103 glasov, vzeli jim demokrati to večino, za kar potrebujejo samo 53 sedežev. Enako je tudi v senatu. Ako bodo republikanci obdržali v njem še večino, bo ta tako pičila, da se lahko vsak čas zruši. V New Yorku je demokratski kandidat potolkel republikanca v razmerju ena proti dve. V Illinoisu je pa to razmerje še večje; demokrat Lewis je potolkel republikanko, Mrs. McCormick, ze večino 4. proti 1. — Po vsej deželi se je ljudstvo izrazilo tudi proti prohibiciji in je volilo po večini "mokre" candidate. V Illinoisu je ljudstvo glasovanje o prohibiciji spet izpadlo in se je za prenehanje prohibicije izrazilo dvakrat več volilcev, kakor za to, da se jo še naprej obdrži.

S SAMOUMOROM KONČAL VESELO ZABAVO

Washington, D. C. — Na vrhuncu veselosti so se nahajali štirje mladi pari v stanovanju dijaka Ch. F. Brandler preteklo nedeljo zvečer. Pijače je bilo v izobilju. V takem razpoloženju pokaže gostitelj Brandler svojim gostom malo prazno stekleničico, v kateri je bil prej strup, kakor se je razvidelo iz etikete, ter izjavi, da je vsebino spil, in odide na klet, kjer ga niso nikoli pozneje našli mrtvega. — Za samoumor ne najdejo nobenega drugega povoda kakor samo

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

DOHODKI KANADE IZ ZED. DRŽAV

Kanadi je mnogo lažje na tem, da zmagajo pri volitvah v Uniji "suhači". — Žejni turisti iz Amerike nosijo namreč težke milijone v Kanado.

Ottawa, Ont., Kanada. — Z veliko napetostjo je Kanada pričakovala poročila o izidu volitev v Zed. državah. V prvi vrsti jo je zanimalo, bodo li zmagali "mokri" ali "suhi" kandidati. Ni ji ravno toliko za usodo Zed. držav v tem oziru, ampak interesirana je predvsem v svoj dobiček, ki ga je vlekla iz Unije skozi ves čas, kar obstoja prohibicije.

Težke milijone so ameriški turisti pustili v Kanadi vsako leto, ko so si hodili gasiti svojo žejo tja iz suhe Amerike, tako, da velik odstotek vsega povzitega alkohola v Kanadi pade na Amerikance. Kakor se ugotavlja, zadnje čase pijejo Amerikanci manj viske, pač pa narašča uživanje lahkih vin in piva.

Tekom prvih šest mesecev tega leta je prišlo iz Amerike v Kanado skupno 1,814,200 avtomobilov. Od teh jih je bilo skoraj milijon in pol takih, ki so ostali tam manj kakor 24 ur, drugi pa skoraj vsi manj kakor 60 dni. Računa se, da so ti izletniki pustili v Kanadi najmanj 20 milijonov dolarjev. Preteklo leto je privzelo v Kanado štiri in pol milijona avtomobilov, in turisti so potrošili tamkaj do 50 milijonov dolarjev.

Seveda se ne more domnevati, da so vse te svote šle za pijače, pač pa se lahko trdi, da se je pretežen odstotek potrošil v ta namen. In ves ta denar bi lahko ostal doma, če bi ga prohibicija ne izganjala.

ZOPET UMOR NAD OTROKOM V ELKHARTU

Elkhart, Ind. — Tukajšnje mesto je pretresla novica, da se je v teku par mesecev v njem zopet pripetil zločinski umor nad otrokom. Žrtev je bila 13 letna Dorothy Winters, učenka osmega razreda, katero so našli v ponedeljek zjutraj umirajočo na cesti. Aretiran je bil oče deklice in dalje še več drugih oseb, med njimi tudi neki Ray Nelson, ki je vzel deklico v nedeljo zvečer na neko "beer farm", kamor jo je oče večkrat pustil. Nelson izjavlja, da je otroka odpeljal s farne neki neznani moški ob 11. uri zvečer.

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

MODERNA HIŠA ZA MODERNE LJUDI

Bi želeli stanovati v tej hiši? Ne bi vam bilo svetovati, da bi iskali v njej prenočišča, kajti to ni nikak hotel, marveč — ječa za ženske. Stoji v New Yorku na Greenwich Ave. in Tenth St., in je na novo zgrajena ter domala popolnoma dokončana. Stala bo skoraj dva milijona dolarjev.

NOV PREDLOG PROTI BREZPOSELNOSTI

Angleška liberalna stranka priporoča več ukrepov za odpravo brezposelnosti.

London, Anglija. — Tekom parlamentarnih počitnic je Lloyd George s člani svoje liberalne stranke izdelal načrt, po katerem bi se moglo, ako bo uspešen, postaviti tekom enega leta do milijon oseb na delo.

Načrt predvideva v prvi vrsti znižanje produkcijskih stroškov angleških produktov, in sicer za kakih 10 odstotkov, da bi se na ta način lahko konkuriralo z njimi na svetovnem trgu. Dalje naj da vlada pobudo, da se bodo ustanjavljala nova podjetja, ki bodo lahko zaposlovala tiste, ki so jih stara podjetja vrgla na cesto. Po načrtu naj bi se industrijski delavci zainteresirali za farme, in bi na ta način lahko kakih pol milijona njih postalo farmarji. Dalje naj bi stalno teklo delo na javnih napravah, bodisi pri graditvi novih, ali popraviljanju in preurejevanju starih.

LINČARJI PRED SODIŠČEM

Walhalla, S. C. — Pred tukajšnjim sodiščem stoji 17 mož, med njimi mestni župan sam, ki so obdolženi, da so se udeležili linčanja preteklo pomlad nad črncom A. Greenom, ki ga je druhal izvlekla iz ječe, kamor je bil zaprt, ker je napadel neko belo žensko, in ga obesila na neko bližnje drevo. Dva izmed obtožencev, trdi šerif, da ju dobro pozna, da sta bila med druhaljo.

KRIŽEM SVETA

— Augsburg, Nemčija. — 16 letna Anna Rossmeyer je v družbi neke svoje prijateljice krasila s cveticami grob svoje matere. Nenadoma pa se zruši na njo nagrobni spomenik, ki jo pokoplje pod seboj in jo ubije, obenem pa tudi težko poškoduje prijateljico.

— London, Anglija. — V 68. letu starosti je preminul major D. B. Thompson, brat bivšega zračnega ministra, ki je našel smrt pri zadnji katastrofi zrakoplova R-101.

— Rim, Italija. — Mussolini je sprejel v obisku Cirila Clemensa iz St. Louis, Mo., bratranca velikega Mark Twaina. Mr. Clemens je podaril Mussoliniju zlato medaljo z napisom "Mussolini—veliki vzgojevalec".

— Mexico City, Mehika. — Sedem oseb je utonilo, ko je neki avto zdrknil z broda, ki ga je prepeljeval preko reke Mexicali.

— Milan, Italija. — Mussolini se je znebil še enega svojega nasprotnika. V ječo na nekem otoku je namreč poslal E. Belottija, proti-fašista, ki je v bivši Nittijevi vladil opravljal mesto finančnega ministra.

UMAZANI NARODNI IZDAJALEC

Trst. — Po večdnem bivanju v tem mestu se je neki G. Pavelič, Jugoslovian, odpravil koncem preteklega meseca v Rim, da se predstavi izrednemu fašističnemu tribunalu kot priča proti 200 Jugoslovianom, proti katerim se bo pričela te dni sodnijska razprava. Skoraj neverjetno se sliši, da taki Judeži še hodijo po svetu. Ta nesramni jugoslovanski poturica bo namreč nastopil v Italiji proti svoji lastni krvi in trdi, da ima "v žepu dokaze", katere bo predložil tribunalu, iz katerih da je razvidno, da so zaprti istrski Slovenci delovali po instrukcijah nekih jugoslovanskih organizacij v Jugoslaviji. Pač ni v slovarju besed, s katerimi bi se dala zadostno označiti taka podla duša.

Izšel je AVE MARIA KOLEDAR

ZA LETO 1930.

Cena 50c.

Koledar je po vsebini vrlo zanimiv, posvečen Baragovi stoletnici, radi česar bi ga morala naročiti vsaka slovenska družina v Ameriki. Priporočljivo je, da ga naročite tudi svojim domačim v stari kraj. Koledarja bodo veseli, vam pa za istega hvaležni.

Naroča se pri:

AVE MARIA

Box 443, Lemont, Ill.

Iz Jugoslavije.

NEVARNOST PLAZOV PRI ZAGORJU. — NASELJE VORLEK OGROŽENO. — DO 1 METER ŠIROKE RAZPOKE. — SMRTNA KOSA. — DRUGE NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Plazovi grozijo. — Ljudstvo prosi pomoči

Nevarnost poplav je mnila, ni pa minila brez zlih posledic. V Zagorski občini so nastopile resne nevarnosti plazov. — Vorlek, ki je stal nekdanj na prijazni ravnici, je sedaj le še oster greben. Tekom časa je plazovje vedno bolj in bolj nizalo ravnino, da ni danes več sledu, kjer so pred kakimi 30 leti stale bogate njive, vrtovi in pašniki. — Po zadnjem močnem deževju je pa nastala za Vorlek še večja nevarnost in je pričakovati, da se ostanek hriba zruši, z njim se pa pogreznejo tudi hiše in druga poslopja. — Najhujše sta prizadeta posestnika Bučovec in Železnik. — V dolino se kotajo mogočne skale in še nekaj močnih sunkov in Železnikova hiša bo na robu prepada. Ves hrib do Bučevčeve hiše je razoran in razpokan. Na nekaterih mestih so razpoke nad meter široke.

Vzroki plazovja so seveda deževno vreme in nalivi. Je pa morda tudi teren že sam na sebi plazovit. Veliko je seveda tudi kriv star rov, ki je izkopan pod vasjo. Izkopali so ga, ko so pred kakimi sto leti iskali premost, a tedaj ga niso zasuli.

Dijak pod avtom

V Ljubljani je na neznano kak način prišel pod kolesa težkega poštnege avtomobila dijak Ivan Plemelj, sin vpkolenega stražnika. Kolesa so mu šla čez desno nogo, ki je tako poškodovana, da je kost predrla kožo.

Ponesrečila v tovarni

V ljubljanski tovarni I. Bonač je stroj prijel delavko Marijo Pajnič za desno roko ter ji odrezal prst.

Nesreča na žagi

Valentina Jamnik, ki je bil zaposlen na žagi Frana Pečnika v Podlogu pri Velikih Laščah, je stroj zagrabil za desno roko ter mu jo zdrobil.

Smrtna kosa

V Trbovljah je umrl Josip Mol, učitelj, star 87 let. — V Gornji Straži je umrla Verr Dragovič, hči posestnika, stara 19 let. — V Mariboru je umrla Terezija Nudl, posestnica, stara 70 let. — V Spuhlji pri Ptujju je umrl Miha Bežjak, mizar. — V Mariboru je umrla Marta Vogrinc, stara komaj 20 let. — V Zavodni pri Celju je umrla Terezija Milnarič, služkinja, stara 55 let.

Umeščenje

Umeščena sta bila dne 16. oktobra Matej Sušnik na župnijo Rovte nad Logatcem, in Anton Plešic na župnijo Primskovo pri Litiji.

Velik požar v Hrv. Zagorju

Dne 12. oktobra je v Ivancu dopoldne nenadoma začelo goret pri nekem posestniku. Zaradi hudega vetra se je požar naglo razširil in kmalu je bilo v plamenu 8 hiš in 19 gospodarskih poslopij. Velikim naporom gasilcev se imajo zahvaliti, da ni požar zahteval še večje škode. Oškodovanci niso bili zavarovani.

Nad polovico delavcev odpuščenih

Iz Sarajeva poročajo, da je podjetje "Krivaja" v Zavidovičih odpovedalo nad polovico delavcem službo zaradi nastale krize v lesni industriji.

Napad

V Velenju je bil napaden od skupine neznanh hlapcev 27letni krošnjar Karol Pajnič. Napadalec so ga obdelovali z nožem in ima več nevarnih ran po telesu.

Nesreča pri delu

V Kamnici pri Mariboru stanujočemu delavcu Franceu Verbstu je cirkularka odrezala pri delu štiri prste leve roke.

Novo mesto

V Novem mestu se je pojavil slučaj tifusa. Odrejeno je vse potrebno, da se bolezen takoj v kalj zaduši.

Nesreča

Zagorju Ivanu Belšaku, staremu 27 let, je na dvorišču hiše št. 23 na Koroški cesti v Mariboru, kjer je žagal drva, odrezala cirkularka štiri prste na desni roki.

Roko si je zlomil

V Ločah pri Poljčanah se je Henrik Štefanič, učenec ljudske šole, gugal na deski s svojim tovarišem, na visokem vozu. Pri tem je Henrik tako nesrečno padel, da si je zlomil roko.

Nesreča

52letna gostilničarka in posestnica Franja Meze na Krakovskem nasipu v Ljubljani je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko.

Nesreča

35letna Helena Kastelic iz vasi Razdrto pri Šmarju je dne 6. oktobra na poti proti domu padla z voza in si zlomila desnogo.

Tudi na Dolenjskem poplava

Vsled zadnjega deževja so tudi po Dolenjskem nastopile povodnji. Najbolj prizadeta je bila pokrajina med Čučjo mlako, Dobravo, Otokom, Dramo, tja do Hrvaškega Broda, kjer je bilo nad en meter vode čez cesto.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

"Aha," so dejali fantje, "to je plačilo za razbiti shod!" Previdni so bili in nič se niso postavljali. Razšli so se, a od vseh strani so se oglasili še v lepo majsko noč glasni vriski in odmevalo je od bližnjih robov, kakor da se oglašva v njih duh, ki je vesel mladega zdravlja . . .

VII.

Take nedelje Križišče še ni videlo. Pri Sandriniju je teklo vino, ko da ga točijo na koritu. Jozelj je stal na borjastnih vratih. Dobre volje je že bil in klical je ljudi, ki so prišli mimo, v gostilno: "Danes je še zastojni, jutri bo že za danar! Le notri, možje in fantje, kaj bi se ga bali, saj nima kosti!"

"Po maši, po maši, Jozelj, ko si tako radodaren na tuje stroške!" so se mu smejala domačini in le redek se je odzval. Okoličani iz sosednih vasi so pa postajali pred gostilno, brali uradne volilne liste — slovenska z lipovim cvetom je bila že raztrgana — in se dregali, češ, kaj bi.

"Če ga točijo zastojni, se ga ne bomo branili; saj ni, da bi moral povedati Sandriniju v obraz, da ne boš volil z njim!"

Mislil sem že, zdaj, zdaj ji bo eno pripeljal, pa se je le vedno premislil. Tudi stari vdovec, ki je bil na zadnje zvezan, je prav imenitno igral.

Reči moram, da so v resnici vsi brez izjeme imenitno pogodili svoje vloge. Tako je treba vedno, potem ljudje radi hodijo gledati igre in tudi kaj od tega imajo. Sedaj bomo pač še bolj nestrpno pričakovali, kdaj nam boste igralci in igralki

(Dalje na 4. strani.)

* * *

Če se vmešava moški.—Marička, že stokrat sem vam rekla, da je treba vsaj največje pajočevine omesti, pa sem že zopet našel veliko na divanu. Ometel sem jo in vrgel v peč.

—Križ božji, gospod, to bova plesala! Saj ste vrgli peč plesno obleko milostivosti za nočojšnji ples.

—O—

Najzanimivejše vesti so Amer. Slovincu; čitajte ga!

NOVA DOBA ZAHTEVA NOVE METODE

Petindvajset odstotkov delavcev v Združenih Državah je zaposlenih v obrti, ki so bile popolnoma nepoznane pred tridesetimi leti. Naloga šolstva je, da pripravi mladino k novim nalogam in da tudi pomaga odraslim, da se prilagodijo stalno spreminjajočemu se industrialnemu svetu.

Na letnem sestanku organizacije National Education Association je njen tajnik J. W. Brabtree predaval o razmerju šolstva napram industrialnim in socialnim problemom današnjega dne. Trdil je med drugim: "Pred nami so problemi prilagoditve, ki so bolj resni in velikanski kot oni, ki so sledili za svetovno vojno. Nikakoli vojna ne bi mogla razrušiti obstoječih razmer bolj radikalno, kakor to delajo nove iznajdbe in mašinerije. Nikakoli vojna ne bi mogla uničiti tovarne, ki so postale zastarele, ali reducirati njih rabo, kakor se to vrši vsled sprememb splošnih potreb in vsled konsolidacije. Stroji so razmestili in razgnali delavstvo tekom zadnjih treh let v takem razmerju, da je stvar postala verjetno resna."

"Te spremembe so morda v dobro — za daljno bodočnost. Vse je odvisno od inteligence in hitrosti, s katero se delavec prilagodi novim razmeram. Razvoj v preteklosti je bil postopen in se je vršil brez težav. Čim je stroj prevzel mesto delavca, so se odpirale nove vrste obrti, ki so nudile delo. Lahko je bilo vzdrževati ravnotežje. Ali v poslednjem času so stvari prišle iz ravnotežja. Industrija in financa je pretkla v organizacijo in moči in tako smo prišli v nered. Sedanja pomanjkanja ravnotežja ne utegne biti posledica okoliščin, da smo pospešili razvoj industrije in finance, med tem ko so druge vrste razvoja zastale. Kar se tiče šolstva, je njegova naloga, da pospeši prilagojenost potom vzgoje."

Kakor rečeno, 25% današnjih delavcev izvršuje taka dela, ki so bila neznana pred 30. leti. Naloga šole je torej, da vzgoji mladino na nove razmere, ob enem pa da prevzgoji

odraslega, tako da mu pomaga prilagoditi se k spreminjajočim razmeram. Vzgoja odraslih ima solidno gospodarsko ozadje. Ali vzgoja odraslih je tudi potrebna za to, ker ljudje imajo več prostega časa na razpolago in težijo po popolnejšem načinu življenja. To stran problema najbolj zagovarja profesor Jacks, ravnatelj Manchester College-a na Angleškem, ki sedaj predava po Združenih Državah. On hoče, da se rokodelstvo reši od popolnega razsula, tako da tudi v mašinski dobi ostanejo one vrednote, ki so delo rokodelca, kateri je imel v izvrševanju zaseben interes in ponos, da je izvršil stvar ki je lepa in potrebna.

"Izvršiti kako delo s spretnostjo je resnični poklic človeka," pravi Dr. Jacks. "Žalibog pa milijoni ljudi dandanes ne potrebuje več spretnosti kot izvrševati kak stalno se ponavljajoči pogib. Zato ta delavec nima nikakega interesa v končni produkt. Vsled tega mora človek najti v svojem prostem času priliko, da daje izraz svoji osebnosti in nagonu, da nekaj prispeva k splošnemu dobru. Drugače človek zgubi svojo polno vrednost pred samim seboj in postane le del človeka. Njegov prosti čas naj mu pomaga, da odkrije samega sebe kot "polnega človeka".

Raba prostega časa je ena izmed točk v programu letošnjega "ameriškega vzgojnega tedna", ki se bo letos vršil v novembru med 10. in 16. Svrh tega "tedna" je da se publika poduči o aktivnosti, idealih, uspehih in potrebah šolstva.

Vzgoja za rabo prostega časa, ali v praktičnem pomenu, boljše prilike za vzgojo v umetnosti, glasbi, industriji in splošni kulturi, je bil predmet tridnevne diskusije letošnjega shoda newyorške državne univerze v Albany. Dr. Jacks je bil eden izmed glavnih govornikov.

V "Am. Slovencu" izhajajo najzanimivejše povesti. Ali jih čitate?

Milwaučanom in West Alličanom!

List "Amerikanski Slovenec" prihaja danes na dan s posebnim naznanilom vsem svojim dragim naročnikom (cam), kakor tudi vsem ostalim Slovencem ugledne slovenske naselbine v Milwaukee - West Allis.

TO VAŽNO NAZNANILO JE, DA S TEM NAZNANILOM OTVARJA "AMERIKANSKI SLOVENEK" V MILWAUKEE SVOJO

"PODRUŽNICO AMERIKANSKEGA SLOVENCA"

Zakaj in čemu jo otvarja?

Zato, da bo "Amerikanski Slovenec" nudil svojim številnim naročnikom imenovanih dveh slovenskih naselbin boljšo postrežbo v vseh ozirih. Zlasti nuditi našim naročnikom obeh naselbin vso ugodnost, ki mogoča pri naročanju in obnavljanju naročnine na list. Marsikateremu se zdi sitno pisariti in po pošti pošiljati naročnino za list. Vsem takim bo sedaj to delo prihranjeno. Naročniki se bodo posluževali sedaj kar podružnice, ki je v njihovi sredi, oziroma jih bo obiskoval njen vodja, ki je naš pooblaščen zastopnik ravno otvorene podružnice.

V prostorih "Podružnice Amerikanskega Slovenca" bo

SLOVENSKA KNJIGARNA

v kateri se bodo dobile vse slovenske knjige, ki so na trgu. Slovenska knjigarna je tako velikima naselbinama, kakor sta Milwaukee — West Allis zelo potrebna. Okrog 15.000 Slovencev, kakor se trdi, da štejeta imenovani naselbini, izmed teh sigurno veliko čita slovenske knjige, te ali one vrste. Naročati knjige po pošti, pošiljati za iste denar in drugo, kar s tem v zvezi, je zopet marsikateremu sitno. Mnogi odlašajo in odlašajo s pisanjem in naročanjem knjig po pošti in nazadnje raje ostanejo brez knjig. Marsikje je tako. Ako bi bila pa slovenska knjigarna v naselbini, bi pa šli po knjige. Zato bo naselbinama zelo ustrezno s slovensko knjigarno.

Kaj pa se bo vse dobilo v tej slovenski knjigarni?

1. Vse slovenske knjige, ki jih je mogoče dobiti na trgu. To so povesti, romani, znanstvene in učne knjige vseh strok. Slovenske igre, slovenske pesmarice, za vse vrste glasbenike.
2. Vse pisalne potreščine, pisemski papir, samopojne peresa vseh vrst (Fountain Pens), navadna peresa, svinčnike, pisalne zvezke, tinta in drugo.
3. Vse vrste devocionalije, kipe, molitvenike, rožne vence in druge te vrste predmete.
4. Vse slovenske Viktor in Columbia plošče, ročne in druge gramafone.
5. "Podružnica Amerikanskega Slovenca" bo urad, kjer bodo naročniki naročali in obnavljali naročnino za list in naročali druge stvari, ki so v zvezi z našim podjetjem. To torej bo reprezentirala naša podružnica v Milwaukee.

Kdo bo vodil podružnico?

Sigurno, tudi to moramo povedati. Poslovodja naše podružnice je:

Mr. John Pernich

ugleden in pošten slovenski mož, ki bo šel vsakemu z njegovo ljubeznivo dobro voljo na roko.

Mr. Pernich je bival doslej v Chicagi, kjer je vneto sodeloval na polju slovenske dramatike in slovenske pesmi. Kot tak bo Milwaučanom gotovo dobro došel, saj so med nami take moči vrlo redke.

Mr. Pernicha vsem našim dragim naročnikom (cam) in vsemu slovenskemu narodu v Milwaukee — West Allis in tamošnji okolici najtopleje priporočamo, da mu grejo na roko, zlasti pri razširjevanju našega lista. Sprejmite ga kot rojaki svojega rojaka!

Kje se bo pa "Podružnica Amerikanskega Slovenca" nahajala?

Kje je "SOUTH SIDE TURN HALL" to ve vsak Milwaučan in West Alličan. Vidite ravno tam bo! Njen naslov bo:

723 West National Avenue

Tam, kjer je bila doslej realitetna pisarna. Torej sredi med vami bo, za vse vas na zelo pripravnem kraju.

Kako pa "Podružnica Amerikanskega Slovenca" zgleda?

Hm, ne preslabo! Ampak najboljše bo to vedel vsak(a) naš(a) naročnik(ca), prijatelj(ca) ako pride sam(a) te dni, ali pa kadar bo čas in prilika in si jo ogleda. Prav vsak dobrodošel!

Pa še nekaj!

Mr. Pernich ima v prostorih podružnice velikansko "mapo" ali zemljevid naše stare domovine Slovenije. Na tej "mapi" stoji najbrž tudi vas, v kateri si bil Ti, ki čitaš te le vrstice rojen in preživel svoja mlada leta. Ali želiš videti, kje stoji tvoja rojstna vas na "mapi"? Ako tako, tedaj Te prijateljsko vabi Mr. John Pernich, da prideš v "Podružnico Amerikanskega Slovenca" in si ogledaš "mapo" in na njej svojo vas, nato pa še podružnične prostore. In ako boš storil to, boš natančno znal, kje se nahaja "Podružnica Amerikanskega Slovenca" v Milwaukee. Pridejte vsi! Vsi dobrodošli!

V naklonjenost vsem Slovencem in Slovenkam v Milwaukee in West Allisu se priporoča:

"Podružnica Amerikanskega Slovenca"

JOHN PERNICH, poslovodja

723 WEST NATIONAL AVENUE,

MILWAUKEE, WISCONSIN

ZA VARNOST IN PRIPRAVNOST JE BANKA ZA
VAŠO SOSEŠČINO IN V NJEJ

Metropolitan State Bank

"ROLL OF HONOR" BANKA

"Kaj 'Roll of Honor' banka pomeni za me kot vložnika pri Metropolitan State Bank?" Kolikokrat se stavi to vprašanje.

Pomeni mnogo. V resnici, pri izbiranju banke se mora polagati največjo važnost na varnost in ta zavod daje svojim vlagateljem dvojno protekcijo, in sicer s tem, da iz lastne volje vodi svoj rezervni sklad (previšek in nerazdeljeni dobiček) tako varno, da je 50% večji, kakor njen kapital. Ta rezervni sklad je nad petkrat večji od legalne zahteve, ki jo določa illinoiški državni bančni department. To je vaše izredno sredstvo varnosti.

Ena banka izmed peterih je lahko usposobljena kot "Roll of Honor" institucija.

Ta "Roll of Honor" banka se poleg tega, da vam daje več protekcije, kakor je zahteva zakon, tudi trudi v vsakem oziru, da vam da posebne vrste vljudno in prijazno postrežbo.

Metropolitan State Bank

Pod nadzorstvom države in chikaške Clearing House

2201 WEST 22nd STREET, CORNER LEAVITT ST.

Kapital\$200,000
Previšek in nerazdeljen dobiček.....\$300,000

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

zopet kaj pokazali. Rečem vam, da vam bomo vsi hvaležni.

Zima se nam približuje in sneg nas bo kmalu zakril. Pokazali so nam ga že, kakšen bo letos. Celi teden smo imeli že pravo zimo, da nam je mraz pobral in uničil več vrtnih pridelkov. Ni za pomagati. Kar je, je. — Ženijo se v našem mestu kar na debelo. Zadnji se je poročil starejši sin spoštovanega rojaka Mr. Martina Shukleta. Za nevesto je šel pogledat noter doli na Elkar. Menda jih ni dovolj v našem mestu. No, pa sicer pa vsak po svojem okusu. Mi mu vendar ne bomo neveste izbirali, ker to si že vsak sam poišče. Poročilo se je letos že toliko drugih, da bi jih bilo za cele litanijske. Ker pa ne vem njihovih imen, bom prihranil našemu faranu, ker on vsako leto natančno pove, kdo skoči v zakonski jarem in kdo se za vedno od nas poslovil, ker on ima vse boljše zapisano kakor jaz. Sedaj mislim, da sem moj dopis precej daleč povlekel in je najbolje, da neham in pustim še drugim nekoliko prostora. Pozdrav vsem naročnikom, posebno pa še Evelethčanom.

Evelethčan.

ZGREŠENO MNENJE SVOBODOMISELCEV

Cleveland-Collinwood, O.

Vsak človek, pa naj si bo še tako nežnaten in pozabljiv, prejme od Stvarnika svojo posebno vlogo, ki jo je dolžan dobro in prav igrati in izpolniti; tako govori vsakemu človeku dovolj jasno razum in tako ga razven tega še uči krščanstvo. Svobodomiselnici pa imajo o tem drugačne pojme; s svojimi nazori hočejo vsiliti razumu neko čudno vlogo in krščanstvo — naj se zavzre med staro šaro. V svoji nadutosti gredo še preko tega trdeč, da je vera zločina in sploh malikovalstvo; v tem tiči usodna njih zmot, ki svobodomiselnice tako reko kar karakterizira. Pri tem se še na vse usta bahajo, da so le oni "ugledni" člani človeške družbe. Takega člana se smatra brezdomno tudi Mr. Ambrozich, ko podaja v Prosveti št. 248 svoje notranje razpoloženje, katero razklada tako-le: "... katoliški cerkvi gre vendar prvenstvo v uničevanju kultur in držav. Zgodovina nam pove, da je že dosedaj vsaka dežela propadla kulturno in gospodarsko, kjer je zagospodoval klerikalizem oziroma vera — in v tem gre prvenstvo baš katoliški veri."

Ta fundamentalno zgrešeni pojmi priključijo nehoti vprašanje, kaj je dobrega storilo krščanstvo za človeški rod in kaj je storilo svobodomiselnstvo? — Ni nam dano tukaj naštevati vse nepregledne pridobitve, ki jih je prinesla med človeštvo luč sv. vere, saj nam zgodovina dovolj jasno govori in pričuje o udejstvovanju krščanstva, ki se sveti skozi stoletja kot morski svetilnik v temni noči. Svobodomiselnstvo pa ima malo ali še nič za pokazati, pred vsem pa to, da privede svoje privržence največkrat med — koprive. Rad bi izvedel od Mr. Ambrozicha, katera država je propadla radi katoliške vere; ako Prosveta šikla na zahodno-rimsko državo, naj le bo potolažen, kajti mogočno rimsko cesarstvo ni propadlo radi katoliške vere, temveč razuzdanosti, nemoralnosti in objestnosti, ki so brezdomno izrodki svobodomiselnstva.

Kajpak, tudi fašizem zna dopisovalec obrniti na svoj min: "... v Italiji je postala katoliška cerkev najglavnejša opora krvoločnega fašizma..." To je neumestno in podlo

obrekovanje od strani dopisovalca, ko spravlja kat. cerkev v zvezo s fašističnimi nasilstvi, radi katerih je že cela Evropa na nogah, a nobenemu niti na misel ne pride, da bi udrihal radi nasilja po katol. cerkvi, kajti vsak dobro zna, da bi bila to gorostasna laž; edino "ugledni" člani okrog Prosvete si drznejo blatiti vero in cerkev na rovaš fašizma.

Naj bi ti gospodje raje pogledali malo v kroniko fašističnih grozodejstev, kjer je črna na belem zabeleženo, da mora razven učiteljstva največ občutiti fašistična nasilja ravno kat. duhovščina. To pričuje požig vikarijata v Drežnici, odhod tržaškega škofa Dr. A. Karlina iz Trsta, vandalški nasilniški požig slovenske cerkve sv. Spiridiona v Trstu, ki je bila ena najkрасnejših cerkev v Primorju, in nešteto slov. duhovnikov, ki so bili siloma pregnani od fašistov. Pa ne samo slov. duhovščina, marveč tudi nemški duhovniki v Tirolu so podvrženi fašističnim šikanam; ravno tako ital. duhovščina enako občuti fašistični jarem ter beži daleč proč od fašizma tako, da je moral celo vodja ital. ljudske stranke, Don Sturzo, bežati. Tó znači, da je katol. cerkev tako daleč proč od fašizma, kot je n. pr. Mr. Ambrozich daleč proč od stopiške cerkve.

Za fašisti pridejo na vrsto seveda zvonovi: "... kdo hudiča pa jih je prelil v kanone? Ali ne baš oni, kateri so jih poprej blagoslovili?"

To je že stara pesem, ki jo prepeva sedaj Mr. Ambrozich. Kat. cerkev ni nikdar blagoslovila orožja, kot bi to rad dal razumeti mali Lojzek, pač pa je blagoslovila ljudi, ki so bili primorani iti na bojišče. Kakor vsaka mati, ki ni mogla ne preprečiti ne zabraniti sinov odhoda, je svojemu sinu gotovo dala svoj blagoslov in mu želela vse najboljše, tako je tudi cerkev spremljala svoje sinove po bojiščih in jih tolažila, zavedajoč se svoje naloge, biti zvesta spremljevalka slehernega zemljana od zibelke do groba.

In zvonove ni nihče rado voljno dal, temveč z žalostjo so morali gledati, ko jih je vojna vihra metala iz zvonikov, pri čemur so se dogajali tudi tragični prizori.

Glavni namen dopisovalca pa je posvečen seveda Rev. Trunku, kateremu bi najpravi najraje pero iz rok vzeel, pa se je fantiček opek, čeprav korajžno zavpije: "... k vragu z vašimi litanijami, Rev. Trunk!" Tu se pokaže, kako "ugledni" člani človeške družbe so ti naprednjaki, ki Rev. Trunka tako dobro plačajo za njegove podučilne besede, da ga celo k vragu pošiljajo in se iz Marije Tolažnice Žalostnih, kateri je posvečena cerkev v Stopičah, norca delajo. V tem obstoja vsa napredna modrost, ki se zrceli v zafirkavanju. Marsikatera ovca se je že izgubila in še je vzela pravo smer, je prišla zopet nazaj in bila dobrodošla, toda veliko slabše pa je "štatljiv" konj, ki s svojimi pojmi in nazori iz lepe ceste v "graben" silil; s takim konjem se ne da gotovo nič opraviti.

Karol Skebe.

KORISTI STAVBINSKEGA IN POSOJILNEGA DRUŠTVA

Waukegan, Ill.

Zima je pred duri in živo srebro se približuje vsaki dan bližje "0". Ravno tako gre skoraj z delavskimi razmerami v naši naselbini, tudi proti ničli. V par tednih bodo odpustili še te delavce, ki so zaposleni pri zunanjih delih, potem bodo ti popolnoma okušali Hooverjevo "prosperiteto" pri mrzli peruti, ali morda celo pod milim nebom. Da se za prvo silo zavarujemo proti mrazu in lako-

ti je potrebno, da, tudi pri majhnih plač in v času draginje varujemo kadar in kjer koli moremo. Za naš delavski razred ni boljše in primernejše in zanesljivejše tvrde ali banke, kjer bi varno naložili svoj krvavo prislužen denar, kakor je ravno Stavbinsko in posojilno društvo. V ta društva vlagate denar polagoma, kakor vam pač razmere dopuščajo. Samo malo svoto vsaki teden ali mesec. Polagoma se pa denar namnoži in naraste, da je že lepa svota, ki vam prav pride v potrebi. S tem, da vlagate svoj denar v domače podjetje, pomagata seveda največ sami sebi, pa tudi svojemu sosedu in sploh celi naselbini.

Stavbinsko in posojilno društvo posojuje vaš denar popolnoma varno, na prvo vknjižbo (First Mortgage), ali proti varščini, vloženi v gotovini (\$ za \$). Denar vloženi pri stavbinskih in posojilnih društvih je bolj varno naložen, kakor na katerikoli banki pa naj bo državna ali deželna. Pri Stavbinskih in posojilnih društvih se ne spekulira z raznimi bondi in "stocks", ampak se posojuje svojim delničarjem na prve vknjižbe do 62% vrednosti njihovih posestev. Kdor si denar izposodi, si mora tudi nabaviti toliko delnic, za kolikor ima posojila (\$100 na delnico). Vsaki teden ali mesec potem plača gotovo svoto po 25, ali po 12½c z obresti vred na vsako delnico, in tako začne hraniti že takoj prvi teden, da bo plačal svoj dolg kadar doba poteče. Ako bi pa na primer valuta na posestvih padla, je vendar izguba nemogoča, ker se je posojilo na 62%, prihranilo je že polovico in morda še več in mortgage je še vedno na polno svoto. Tu ni kakor na banki, ker banka nič ne ve, odkod bo prišel denar, ko poteče čas posojila. Tukaj je denar že pripravljen, ko dolžnik plača vsaki teden malo svoto in v 6 letih in 3 mesecih (25c tedensko), ali 12 letih (12½c tedensko), je ves dolg popolnoma plačan, da tako skoro sam dolžnik niti ne ve, da je ta dolg plačal.

Pri stavbinskih in posojilnih društvih je popolnoma zagotovljena varnost. — Rojaki! Pristopajte in vlagajte svoj denar v stavbinska in posojilna društva. Ako še ni v vaši naselbini tega prekornostnega društva, ustanovite ga. Vsa ta društva so pod državnim nadzorstvom. — Kakor se čuje, nameravajo rojaki v Jolietu ustanoviti tako Stavbinsko in posojilno društvo. Čas je že, da se tako prekornostno društvo že ustanovi v tako veliki naselbini, kjer bi rojaki veliko koristili sami sebi in svojim rojakom posebno v teh tako kritičnih časih, ko človek potrebuje mala posojila po \$100, \$200 ali \$300. Pri takozvani Finance Corporation vas tako oderejo, da morate za \$100 plačati nazaj skoro \$200. Pri Stavbinskem in posojilnem društvu pa ne plačate niti centa več, kakor po 6% obresti letno. Ako imate svoj denar naložen na banki, ki vam plača po 3% obresti letno, bi bilo veliko boljše, ako bi svoj denar vložili v Stavbinsko in posojilno društvo, ki je bolj zanesljivo, kakor banka, in ki vam plača več obresti (4½% pri North Shore Building and Loan Ass'n.) in ki vam plača obresti od dneva, ko vložite svoj denar, pa do dneva, ko ga dvignete. Ako ga pa na banki dvignete med 1. jan. in 30. jun., ali med 1. jul. in 31. dec., ne dobite nič obresti. Tukaj pa dobite obresti za vsak dan brez razlike, kadar ga vložite, ali kadar ga dvignete. V prvi vrsti na ta način pomagata sami sebi, ker dobite več obresti in drugič pomagata svojemu sosedu, da ga finančne pi-javke ne izsesajo. — Rojaki!

Ako še ni stavbinskega in posojilnega društva v vaši naselbini, ustanovite si ga!

Slovensko stavbinsko in posojilno društvo (North Shore Building and Loan Ass'n.) otvori novo 39. serijo delnic z dnem 1. novembra. Rojaki, se zite po teh delnicah. Čim več jih kdo vzame, tem bolje. Delnice so kakor znano po 12½c ali 25c tedensko, in po \$100.00 enkratno vplačilo, ki nosi po 4½% obresti letno. Društvo ima sedaj večjo svoto denarja na razpolago in ako kdo želi posojila, ga sedaj lahko dobi, ker je sedaj primeren čas za to in mu ne bo treba čakati, da pride na vrsto. Pozdravi!

Math Ivanetich.

SLAVNOSTNI BANKET

Chicago, Ill.

V tretje gre rado. Te besede sem večkrat čul doma, pa ne samo čul, tudi izkusil sem njihovo resničnost. Kadar sta dva kmalu drug za drugim umrla, smo prav z gotovostjo pričakovali tretjega. Prav čisto se je dogodil tretji slučaj smrti. Jaz, ko sem šel od maše iz stolnice 25. oktobra, sem na potu domov razmišljal takole: 18. oktobra sem bil na slavnosti zlate poroke v Cicero, danes sem bil pri slovesnosti zlatnega jubileja — kaj če bi se v kratkem vršila kaka slavnost in bi jaz bil zraven, ker v tretje gre rado. In istina. V hrvaški narodni dvorani so 28. t. m. priredili veličasten banket v čast patru Bonu, župniku hrvaške fars v So. Chicagu, povodom njegove povrnitve iz Evrope, kjer je bil tri mesece. Na ta banket so povabili tudi našega župnika p. Anzelma. A on je mene pooblastil, da grem na banket in pozdravim p. Bona. Jaz sem bil tega jako vesel, še posebno pa zato, ker se je izpolnilo, da v tretje gre rado.

V torek popoldan sem se napravil, kakor se spodobi za slovesnost. Da pridem prav gotovo o pravem času v So. Chicagu, sem se odpravil popoldne. A ker cestne kare št. 5 tako počasi vozijo in na vsakem vogalu obstoje, sem se pripeljal že ponoči v So. Chicagu. Med vožnjo me je malo mikalo, da bi bil izstopil na 92. cesti in šel malo pogledat v novo mehiško cerkev, kjer se je ta večer vršila velika slovesnost na čast sv. Judu Tadeju. A ko sem se pripeljal do omenjene ceste in je bila že popolna noč, sem se premislil in negotov. bom li mogel najti cerkev v temni noči, sem namero opustil in sem se naprej peljal do slovenske cerkve. Pogledam na uro; šest je šele, a banket se prične nekako ob 8. Zato jo krenem čez ceste k mojemu staremu prijatelju Sebaharju. Fantje in dekleta so bili doma, razen dveh deklet, ki sta pa tudi kmalu prišli z dela. Oče Sebahar mi je pravil, da že ne dela 13 mesecev in tudi fantje in dekleta ne delajo, razen dveh starejših hčera, da so slabi časi in se še ne ve, kaj vse pride. Jaz sem mu zagotavljal, da bo drugo leto odpravljen na prohibicijo, tovarne za pivo se bodo odprle in na milijone ljudi bo zopet delalo. Razgovarjala sva se o prejšnjih bolj časih in gojila upanje, da bo že še enkrat dobro. Pri odhodu sem si ogledal podrt

mostovz pred hišo, kamor so pred mesecem dni ponoči ob 3. zavozili trije fantje in so z avtomobilom čez mostovz butili v hišo. Pa to ni bilo prvokrat, že štirikrat poprej so avtomobili po vsej sili hoteli vdreti v hišo. Zato so že Sebaharjevi hoteli prodati hišo, ki je nekak postaja, kamor se zaletajo pijani avtomobilisti, a so za enkrat odnehali. Mostovzja pa tudi nočejo popraviti in jezi jih, da si pijanci s svojimi avtomobili za cilj zaletavanja sem in tje njihovo hišo izbirajo; če bi ne bila hiša trdno zgrajena, kedaj bi jo bili že podrli, mi je zatrjeval oče. — Res so mu pri zadnjem zaletu naredili nad 100 dolarjev škode, a bi že utrpel to, da bi le fantje in dekleta delali. So pa res vsi pravi kerlici in koliko jih je! Kdor izmed vas bi rad videl 10 junaskih, močnih in velikih mladih Sebaharjev, naj se o priliki ustavi v South Chicagu v hiši nasproti slovenske cerkve in oče mu bo s ponosom pokazal nad vse čvrste fante in dekleta.

Na banketu je bilo nas duhovnikov osem, faranov patra Bona pa do 200, pa več moških kot žensk. Kuharice so se prav postavile, iz kuhinje take dobrote, katere mora vzeti in se jih poslužiti najbolj izbirčen človek. Družba je bila jako vesela in ko je minila večerja, so se vrstili navdušeni govori v hrvaškem in angleškem jeziku. Vsak je izražal veselje, ker se je p. B. srečno vrnil med svoje dobre in ver-

ne rojake. Najbolj navdušeno za svoj narod je govoril Father komisar p. Blaž. Tudi jaz sem bil pozvan od stolaravnatelja g. župnika Milana Hraniloviča, da naj kaj povem. Trije prominentni angleški go-spodje, zastopniki So. Chicage v mestnem svetu, so v svojih govorih poudarjali svobodo tu v Ameriki in p. Bonu želeli še nadaljnega napredka v svobodni deželi svobodne države. Zadnji je govoril p. Bono in nam natančno povedal, kaj je doživel v Mostaru in pozneje v Zagrebu. Vsi smo ga napeto poslušali. Ravno polnoč je bila ura, ko je končal svoj govor p. Bono. Nato bi bili radi vsi Hrvati z gospodom govorili in mu izrazili vernost in zaupnost.

Father je pripeljal iz doma-vine mladega frančiškana Ladislava Ljuboviča. Tudi tega gospoda so navdušeno pozdravljali. Nekako ob pol 1. smo se razšli.

Vidite, kako se mi v Chicagu dobro godi. Kjer je kaka večja reč, pa mi g. župnik p. Anzelma pravi: Alfonz, vi boste šli namesto nas drugih. — Da bi se le zopet prav kmalu otvoriло kje kaj in da bi me poslali kot svojega zastopnika.

P. Alfonz, O.F.M.

SV. MISIJON IN DRUGO IZ FRONTENAC, KANS.

Frontenac, Kans.

Dolžnost me veže, da dam v javnost in naznanim našemu slovenskemu ljudstvu, da bodo vsi vedeli, da smo imeli

sv. misijon od 23. do 26. oktobra. Sv. misijon je imel č. g. Rev. P. Odilo. Udeležilo se ga je jako lepo število ljudstva. Veliko jih je opravilo tudi sv. spoved in prejelo sv. obhajilo. Za vedno nam bodo ti dnevi ostali v spominu, ker kaj takega še nismo imeli, kar smo v Ameriki. Imeli smo sv. misijon že pred 2 leti, pa takrat ni bilo tako lepega in vselega petja, kakor sedaj. Zeleni bi, da bi se to večkrat pri nas ponovilo. Zato se častite mu gospodu prav iz srca zahvaljujemo in se mu še za naprej priporočamo, da bi nas še večkrat obiskali. S svojimi lepimi govori nam je č. g. misijonar segel v srce, kakor morda še nikdo pred njim.

Mrs. Ana Terlep, dobro znana soproga Mr. Franka Terlep, ki je trgovec v Frontenacu, si je na nogi nekoliko ranila kurje oko. Vsled tega je prišlo zastrupljenje. Poklicani zdravnik se je izrazil, da ni druge pomoči, kakor da nogo odrežejo. Poklicali so še dva druga, ki sta isto izpovedala. Peljali so jo nato v Mt. Carmel bolnišnico v nedeljo, dne 26. oktobra. Drugi dan so ji odrezali nogo v kolenu. Operacijo je srečno prestala. Želimo ji, da bi skoraj popolnoma okrevala ter se kmalu povrnila med svoje domače zdrava in vesela.

Delavske razmere so tukaj prav slabe in veliko je ljudi brez dela. Pozdrav vsem naročnikom.

Jožef Zorc, zastopnik.

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE
J. H. Telser
LOWEST PRICES

Zaloga vse vrste pohištva in Radijev

za gotovino ali na lahke obroke

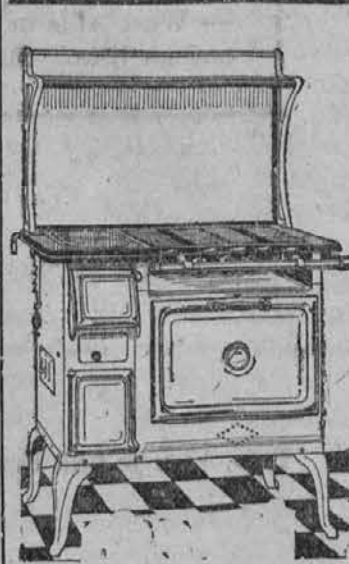
2105-11 WEST 22nd STREET

Telefon Canal 6138

CHICAGO, ILL.

GOVORIMO TUJEŽEMSKJE JEZIKE.

Naša trgovina je najstarejša te vrste v naselbini. S pošteno postrežbo in obratom se je naša trgovina razvila, kakor se je. Zadovoljiti v vsakem oziru naše odjemalce, je bil vedno naš glavni cilj, kakor bo tudi v bodoče. Kdorkoli je začel kupovati pri nas — kupuje stalno pri nas, to radi postrežbe, dobre blaga in radi zmernih cen. — Vabimo i Vas!

PEČI

takozvane "BUNGALOW PORCELAIN PEČI". ki imajo poseben prostor na koncu za kurjavo s premogom, na drugi strani pa s plinom. Prav moderna in praktična peč. Oglejte si jo v naši trgovini. Te peči prodajamo sedaj za izredno nizke cene. Poslužite se te prilike. Sedaj posebna cena:

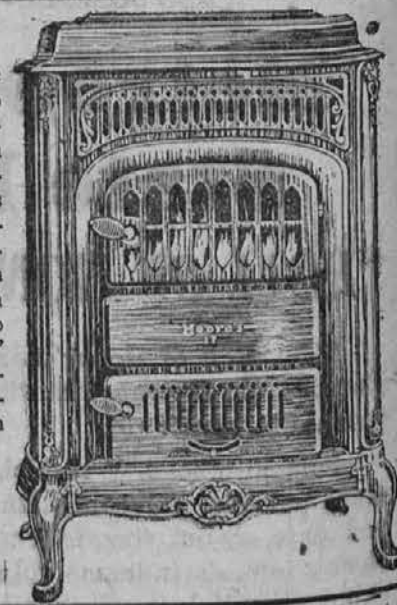
\$54.50

SEDAJ

je čas, da mislite na zimo, ki bo kmalu tukaj. Pre-skrbite si peč, da bo grela vaše stanovanje. — Pri nas najdete veliko zalogo vseh vrst peč, razne barve in cen. — Dovolj, da oložite na peč ki jo želite malo "aro" in peč vam pošljemo, ko je .bote rabili. Prodajamo jih po kakovosti od

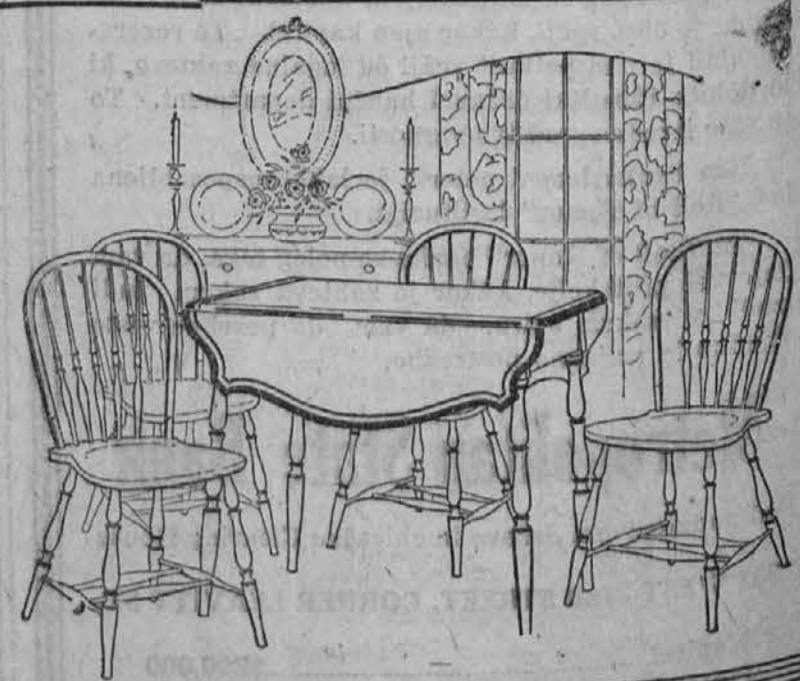
\$9.95

NAPREJ.

VELIKA IZBIRA

kuhinskega pohištva — miz in stolov. Posebno kuhinjskih miznih sestavo, kakor ga vidite na sliki. Trdno delani po najboljši topoklicni zanesljivi firmi, ki svoje izdelke garantira. Te vrste kuhinjske sestave dobite pri nas, pet komadov od

\$17.95
NAPREJ.

NAJNOVEJŠE

slovenske romane in povesti, znanstvene in učne knjige, dramatične igre in pesmarice, molitvenike in druge knjige ima vedno v zalogi

PODRUŽNICA

Amer. Slovenca

723 W. National Ave., Milwaukee, Wis.

(3301)

POD VAŠKO LIPO

(Spomini in dogodki Father Miklavčiča)

KAKO SEM POSTAL FRANČISKAN?

Darovec ata v Berwynu me je vprašal, kaj me je prišlo do tega, da sem postal frančiskan. Jaz sem mu povedal, da je frančiskanu bolj od polje delati za blagor naših rojakov. Svetni duhovniki so navezani le na en kraj, na eno faro, a frančiskan pa kot misijonar gre iz enega kraja v drugega in tako spozna mnogo rojakov in deluje za nje enkrat tu, enkrat tam. V mnogih krajih sem že deloval za naš narod, odkar sem frančiskan.

Kako sem prišel do tega, da sem vstopil v frančiskanski red. Že doma v starem kraju sem zaprosil vsprejema pri Sadržajcih, ker le ti imajo največ posla z mladino in ravno pa mene najbolj veselijo. Pravi sem škofa a škof so odklonili mojo prošnjo. Nato sem namenaval pristopiti k lazaristom, a tudi tu mi je spodletelo. S kapucini v Škof. Loku smo pa že popolnoma domenili. P. Donat me je hotel sprejeti. A zpet je prišla vmes ena zapreka. Ko sem uvidel, da kamor ne morem vstopiti, sem mirno odločil to željo poslati redovniku in sem lepo zaželelno pasel ovčice na Vrhu sv. Treh Kraljev celih 16 let. Včasih mi je še uhalja misel, da kak red, a sem jo hitro zapudil.

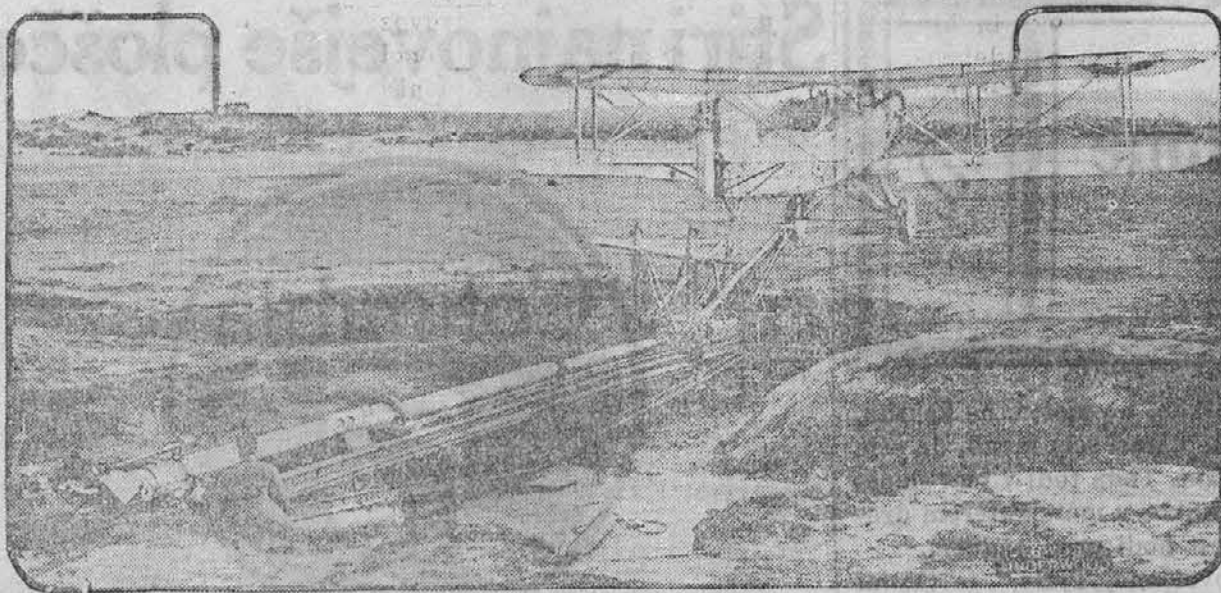
Januarja 1. 1921. sem pa prišel Franku Mivšku v Collingwood v Clevelandu in sem med drugim zapisal to le: ako imate kaj preveč denarja, pošljite ga meni, da grem v Ameriko. Jaz nisem to za resno mislil, a Frank je pa to pismo prebral in takoj sklenil potrditi pri rojakih doma od sv. Treh Kraljev in res mi je prav tako poslal vse potrebne papirje in ček za 25.000 kron. Naogrede moram omeniti da takrat bilo več kot 100 kron en dolar. Ustrašil sem se, ker je pa isti dan bilo nekaj duhovnikov pri meni, ki jim povedal vsebino pisma. Rekli so mi, nazaj ti ne pošiljati, pojdi v Ameriko, če ti ne bo všeč prideš pa nazaj. Nato sem se zakolpiravljati. Prodal sem svojo in vse premičnine in zato dobil več tisoč dolarjev. Koncem februarja sem se tako nedeljo poslovil od sv. Treh Kraljev in oborožen z vsemi potrebnimi dokumenti in konzulatov raznih držav sem nastopil pot v Ameriko. Prešel sem v mesto Havre na Tirolsko in Švico na Francosko. Prišel sem v mesto Havre na moral par dni čakati. 4. marca sem se na ladiji La France odpravil proti Ameriki. Čez osem dni 12. marca sem ob 10. dopoldne že bili v New Yorku in smo ostali zrl v obljubljeno deželo. Tisti večer in še dva dni sem ostal v New Yorku pri frančiskanih. 15. marca sem se v Clevelandu. Nato sem

služboval na raznih krajih, kar bom pozneje natanke opisal, a danes ni časa, moram hiteti, da prej odgovorim na vprašanje, kako sem postal frančiskan. Leta 1923. so frančiskani kupili v Oakdale farmo in so sporočili javnosti, da bodo postavili tam samostan in odprli šole za študente. Jaz sem bil takrat v Leadville, Ko sem bral v Edinosti o nameri frančiskanov, sem pisal koncem leta 1923. da pridem na farmo njim pomagati, ako so voljni me sprejeti. P. Hugo tedanjí komisar mi je odpisal, da naj le pridem. Ko sem v Leadville vse uredil in dobil pomočjo ustanovili novo faro sv. Male Terezije za Slovence. Tam sem bil do junija letošnjega leta. Junija so me poklicali predstojniki v Lemont v samostan, da se v treh mesecih pripravim na večne obljube. Pred temi obljubami sem imel precejšnje dušne boje, a z Božjo pomočjo sem jih premagal in tako sem na Marijin praznik 8. septembra delal slovesne obljube in postal prvi frančiskan I. reda. Z Marijo sem začel, ko sem na praznik Marije Snežnice 5. avgusta bil preobleden in prejel frančiskansko obleko in 8. septembra na dan rojstva Marije Device sem napravil pa večne obljube. Tako upam, da mi bo Marija pomagala, da zvest ostanem svojem stanu.

Po prihodu v Chicago pa nisem šel v Lemont (na sedanjo farmo), ampak pridržali so me v Chicagu. Občevanje z frančiskani in premišljevanje njihov izvrstnih namenov mnogo koristiti slovenskemu narodu, mi je vzbudilo zopet željo stopiti v kak red. A nisem zaprosil najprej frančiskane, pač pa sem pisal provincijalu redovnikov Božje Besede v Techny, da me sprejme v ta red. A on je odpisal, da sem že prestar in bi se težko držal redovnih pravil. Nato so me frančiskani pošiljali na razne kraje in so z menoj lepo očetovsko ravnali. To me je naglo, da sem p. Kazimirja, ki je med tem časom postal komisar, prosil, naj me vzame kot tretjerednika v red in da bom nosil redovniško obleko. On je bil že pripravljen to storiti. Ko je pa leta 1926. prišel sam provincijal p. Regalat iz Ljubljane v Ameriko, sta se provincijal in p. Kazimir domenila zaradi mene. P. Kazimir mi je povedal, kaj misli p. provincijal. Ako bi bil le kot tretjerednik član njihovega reda me lahko pozneje kak predstojnik odsluži zlasti če bi imel na razpolago dosti mladencev ki hočejo stopiti v prvi red; najbolj pametno je, da grem po končanem evharističnem kongresu v noviciat in tako stopim v I. red. Meni je pa odločitev ugajala in sem se koncem julija podal v noviciat v Paterson. N. J. Tam se me ljubeznjivo sprejeli in niso rekli, da sem prestar, star sem bil 49 let.

5. avgusta so me preoblekli. Kot novinec sem imel marsikako težavo in tri mesece so me precej trdo držali, a jaz sem vstrajal. Nazadnje sem se tako privadil, da bi bil po končanem noviciatu najraje ostal v Paterson. 6. avgusta 1927. sem naredil prve neslovesne obljube in drugi dan 7. avg. so že po me prišli iz New Yorka. Nato so me moji predstojniki pošiljali sem in tje in nazadnje sem prišel januarja 1929. v Johnstown, kjer smo z božjo

AEROPLANE "MEČEJO" V ZRAK

Angleški vojaški zrakoplovci delajo nove poizkuse, po katerih bi se mogel z ladje odposlati aeroplan v zrak. S posebnimi pripravami in s pomočjo stisnjene zraka se "odpihne" aeroplan s hitrostjo 45 milj na uro v zrak, kjer se lahko sam naprej vzdrži.

pomočjo ustanovili novo faro sv. Male Terezije za Slovence. Tam sem bil do junija letošnjega leta. Junija so me poklicali predstojniki v Lemont v samostan, da se v treh mesecih pripravim na večne obljube. Pred temi obljubami sem imel precejšnje dušne boje, a z Božjo pomočjo sem jih premagal in tako sem na Marijin praznik 8. septembra delal slovesne obljube in postal prvi frančiskan I. reda. Z Marijo sem začel, ko sem na praznik Marije Snežnice 5. avgusta bil preobleden in prejel frančiskansko obleko in 8. septembra na dan rojstva Marije Device sem napravil pa večne obljube. Tako upam, da mi bo Marija pomagala, da zvest ostanem svojem stanu.

TO IN ONO.

UTRUDLJIVA PARADA ZA KRALJEVSKI PAR

Sofia, Bulgaria. — Kralj Boris in kraljica Yoanna sta preteklo nedeljo v polni meri okusila kraljevsko čast, ob enem pa tudi nadležnost, s katero je čast združena. Z balkona sta morala namreč prisostvovati paradi, katero je tvorila množica 150 tisoč ljudi; povorka se je vlekla skozi celih šest ur. Parado so ustavili, ko so opazili, da je kraljica že tako utrujena, da je že blizu omedlevice.

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA'

NI MOGEL PREBOLETI ŽALITVE

Ely, Ia. — Bogat samski farmer, R. Truhlar, je bil aretiran, ker je vozil avto v pijanem stanju, in nato z bandom izpuščen. Ponosni farmer pa je to aretacijo smatral za tako žalitev časti, da je ni mogel pozabiti. Šel je na dom svojega brata, kjer je vzel puško in se ustrelil.

ZAGONETNI RASTLINSKI STRUPI

Splošno znana stvar je, da so nekatere rastline strupene. Mi vemo, da pomrje vsako leto precej ljudi vsled zastrupljenja z gobami. Otroci se dostikrat zastrupijo s strupenimi jagodami. V Ameriki raste rastlina (rhus toxicodendron), ki povzroča nevarne kožne bolezni. Strup, ki se nahaja v tej rastlini, se imenuje "toxicodendron". Ta strup spada med najhujše strupe. Neki znanstvenik si je dal komaj desetin miligrama tega strupa na roko in prav kmalu se mu je na koži izpuščilo na stotine mehurčkov, roka pa mu je močno zatekla. Pri nekem drugem poskusu so dali človeku na roko le dvestoti del miligrama tega strupa in roka je takoj začela otekati, od samih bolečin pa človek ni mogel spati. Za tretji poskus so vzeli le tisočinko miligrama strupa, ki so mu pridejali dve kapljici olja. S to mešanico so namazali roko. Učinek je bil sedaj manjši, vendar pa so se poizkusni

osebi spustili mehurčki po vsem telesu.

GROB EGIPTSKEGA DUHOVNIKA

V Dolini kraljev je odprava, ki preiskuje počivališče faraonov, odkrila grob velikega svečenika Ra-Uera in našla v njem na celo vrsto zanimivosti. Ko so grob odprli, je zadislo iz njega po svežih vrticah, dasi daleč na okoli v pustem skalovju ni niti ene cvetice. Duhovnik je bil gotovo ljubitelj prijetnih duhov in si je tudi svoj grob tako uredil, da je počival v blagodišečem prostoru. Kakor so dognali, večje prijetni duh iz dveh alabastrovih vaz, ki sta na poseben umeten način prepojeni z rožnatim parfumom. Grob sestoji iz več prostorov ter so v enem našli kip iz alabastra, ki predstavlja vso rodbino pokojnega žreca. V drugem prostoru zopet je postavljen spominski steber, na katerem je podrobno popisano vse slavno in pobožno življenje pokojnika. Na isti način je vpodobljen tudi slavnostni pogreb velikega duhovnika, zraven pa je izklesana molitev, ki jo je sestavila pokojnikova družina. Vsa vsebina grobnice priča o silnem bogastvu pokopanega. Posebno veliko je raznih solih iz alabastra, predstavljajočih svete živali, postavljene okoli kipa umrlega duhovnika ali pa spravljene v posebnih kletkah. Med dragocenostmi je tudi ogrlica s 4000 rubini, ki so nabrani na prekrasno zlato veržico. Ogrlica je bila last duhov-

nikova matere ter jo je od te dobila pokojnikova soproga na dan poroke. Največja redkost pa je velika zlata vaza, v katero je zataknjen šopek cvetic iz zlata. Grobnica je bila tako skrbno skrita, da je doslej še niso bili našli razbojniki, ki so sicer oropali skoro vse faraonske grobove.

UREDNIKOVA POŠTA

—Naročnica, Eveleth, Minn. — Vašega dopisa nisimo priobčili. To, kar je pisala lawndalska tetka, seveda ni res! Kdaj pa je še ona resnica pisala? Lagati in obrekovati in neresnico poročati je njena stara navada. Zatelebanji in zaslepljeni so oni, ki takemu lažnjivemu časopisu, kakor je lawndalska tetka, sploh kaj verjamejo. Za Vas je pa bolje, da se v to polemiko ne vmešate. Pozdravljeni in se še oglasite.

—J. B., Detroit, Mich. — Vaš dopis ne bomo priobčili. Afera, ki se je skuhala na Lawndale, je lawndalska juha in jo naj lepo na Lawndale použijete, če hočete. V našem listu te godle ne bomo mešali. Fabjan ni mislil tako. — Na Lawndale zavijajo. Tisto o "petdesetkah" je mislil popolnoma drugače. Povedati je le hotel, da je pokojni urednik iste na lahek način zaslužil — ne pa kaj drugega. Na Lawndale so pač ljudje, ki radi zavijajo. Vprašajte jih n. pr. kako je to, da so v zadnjih šestih mesecih zopet pet taužent zgrube naredili pri socialističnem dnevniku, pa bode videli, kak odgovor bote prejeli. Dokler slepi ne spregledajo, ali pa nečesto spregledati, se lahko tako dela.

POPRAVEK K DOPISU IZ CONNEAUT, O.

V št. 211 Amer. Slovenca je bilo v dopisu iz Conneaut pomotoma zapisano, da je umrla v stari domovini mati Mrs. Angèle Berus. Čitateljem, katere je oni dopis zanimal, bodi povedano, da je umrla stara mamec tudi Mežnarjeva mati. — Štorklja je vsovala pri družini Lyubi in ne Syubi, kakor je bilo v dopisu.

Pom. urednik.

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

Nemogoče. — Gospod ravnatelj, vlogo stare čarovnice bo igrala najbolje vaša soproga.

— To je izključeno. — Zakaj pa? — Ker ni na svetu junaka, ki bi imel toliko poguma, da bi moji ženi izročil to vlogo.

Veseli se je. — Oprostite, gospod, da prihajam k vaši soprogi tako pozno. Prihajam namreč naravnost od dame, kateri sem moral odrezati slepo črevo. Zdaj pa izvolite pokazati jezik, milostiva. — Kaj ji ga hočete odrezati, gospod doktor? — vpraša mož ves srečen.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

SRČNA ZAHVALA

Barberton, Ohio.

Vsem svojim sorodnikom in prijateljem se najpristruješe zahvaljujem za prireditve tako krasnega "Surprise party" k mojemu rojstnemu dnevu. Ni mi mogoče popisati iznenađenja, ki me je objelo, ko sem stopila v dvorano in zagledala pred seboj okrog mize do petdeset svojih sorodnikov in prijateljev, na mizi pa velik "Cake" in krasen šopek cvetic. Nisem mogla verjeti, da je mene taka čast doletela in solze so mi prišle v oči, ko sem sprejemala vaše čestitke in ko ste mi poklonile krasen dar, za katerega Vam Bog stotero poplačaj. Ta večer mi bo ostal v trajnem spominu.

Lepa Vam hvala vse moje prijateljice, ki ste se trudile in ki ste bile navzoče. Zavzelo bi preveč prostora, ako bi navedla vsa imena. Zagotavljam vas pa, da vam bom na razpolago ob enakih prilikah.

Hvala lepa tudi muzikantom, ki so igrali vesele poskočnice, da je bilo vse židane volje. Enako se zahvaljujem tudi pevskemu društvu "Javornik", ki je prišlo in zapelo par lepih.

Se enkrat vsem skupaj ti sočkratna hvala.

Frances Bertoneel

(Ogl.) in hčerke.

5 dni na oceanu

PREKO CHERBOURGA

6 DNI PREKO BREMENA

Potujte v in iz

JUGOSLAVIJE

na najhitrejših parnikih, kar

jih plove,

BREMEN

in

EUROPA

ali na znanem ekspresnem

parniku

COLUMBUS

Za navodila vprašajte svojega

lokalnega zastopnika ali

NORTH GERMAN

LLOYD

130 W. Randolph St.,

Chicago

POZOR!

Velika Blasnikova Pratika

za leto 1931

JE TUKAJ!

Cena 20 centov

S POŠTNINO

Pišite takoj po njo dokler v zalogi.

Pratika je letos prav izvrstno urejena in bo vsakemu ugajala.

Zastopniki in razpečevalci Pratik naj prijavi, koliko jih želijo.

Naročila sprejema

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

MILWAUČANJE IN WEST ALLIČANJE POZOR!

Vse slovenske Viktor in Columbia plošče, katere so navedene v oglaših v tem listu se dobijo v prodajalni

Podružnice Amer. Slovenca

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Poidite po plošče tja, da jih obenem slišite, kakšne so.

DRUŠTVA KRŠČANSKIH MATER IN ŽENA POZOR!

Knjigarna "Amerikanski Slovenec", je te dni izdala nove društvene knjižice, v katerih so "PRAVILA in OBREDNIK", ki se rabi pri sprejemu in druženju shodih. V teh novih knjigah so dodane tudi Lavretanske litanije Matere Božje. Besedilo pravil in obrednika je preuredil preč. g. pater Odilo Hanjsek, O.F.M. misijonar in odgovarjajo sedanjim potrebam in razmeram materinih društev.

Društva in č. gg. župniki, ki so nas popraševali po teh knjigah jih sedaj lahko dobe.

Knjige so močno trdo vezane v platno in stane posamezni komad 35c. Društvam in č. gg. duhovnikom pri večjih naročilih dovoljujemo poseben popust.

Knjigarna

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

A. GRDINA IN SINOVI

Trgovina Pohištva in Pogrebni Zavod

6019 S. Clair Ave.—1053 E. 62nd St., Cleveland, O.

Za vse naša podjetja odgovarja en telefon HENDERSON 2088

Furniture, Radio, Victrolas, Records, AMBULANCE.

ASTRE IN NAGELJNI, 1 DUCAT

ROZE

Sveže narezane

1 DUCAT

GLADIOLY

EDEN DUCAT

25c

Kolar Floral Co.

(PREJ J. J. KOLAR & SON)

6106 W. 22nd Street

Telefon Cicero 1230

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Pozneje se je to vedno zgodilo, razen kadar sem jedel z Montezumo samim. Kneginja Otomi je zaslovela po mestu kot "blažena kneginja, miljenka Tezkatlipokova". Šega in praznovernost sta bili pri tem ljudstvu tako močno ukoreninjeni, da so menili, da je največja čast za njo, ki je bila ena izmed prvih žensk v deželi, ako je oni, o katerem so za kratko dobo menili, da je duša sveta, blagovoli želeli njeno družbo pri mizi. Gostija se je nadaljevala in požuril sem se in vprašal Otomi, kaj pomeni vse to.

"Žal," je zašepetala, "ti ne veš in jaz si sedaj ne upam povedati. Rečem ti pa tole: dasi ti, ki si bog, lahko sedi, kjer želiš, vseeno pride ura, ko boš moral ležati na mestu, kjer ne želiš. Poslušaj: po jedi izjavi, da je tvoja želja, da se greš izprehajati po vrhovih te palače in da te moram jaz spremljati. Tedaj bo prilika, da lahko govoriva."

Ko je bila gostija končana, sem res izjavil, da želim iti s kneginjo Otomi izprehajati se po vrtu; odšla sva in hodila pod svečanimi drevesi, ki so bila ovita z vijugastimi pramenimi sivega mahovja, visečega z vseh vej, kakor da bi ves gozd pokrivala sive brade cele armade starcev, se majala in otožno šelestela v hladnem nočnem zraku. Toda žal, nikjer nisva mogla biti sama; kakih dvajset korakov za nama je sledila cela množica plemičev strežnikov z zalimi plesalkami in godci, oboroženimi s tistimi vražjimi plukami, na katere so venomer igrali in plesali. Zaman sem jim ukazal, da naj bodo tiho rekoč, da je pisano že v davnih časih, da je en čas za igro in ples, pa zopet čas, da bodi konec igre in plesa; toda edino v tem mi niso bili poslušni. Niti takrat niti pozneje nisem nikdar užival miru in šele sedaj na stara leta doma sem spoznal, kako velik zaklad je samota.

Vzlic temu sva se sprehajala pod drevjem in dasi naju je vrisč godbe spremljal, kamor sva šla, sva se kmalu lepo pomenkovala. Na tistem izprehodu sem šele izvedel, kako strašna je bila usoda, ki me je čakala.

"Vedi, o Tjule," je rekla Otomi, ki me je klicala s starim imenom, kadar ni bilo nikogar tako blizu, da bi jo lahko slišal; "v naši deželi imamo tako šego, da vsako leto izberemo mladega ujetnika, da nam predloži pozemsko podobo boga Tezkatlipoke, ki je ustvaril zemljo. Samo dvoje je potrebno za tega ujetnika, namreč da mora biti plemenite krvi in da mora njegova oseba biti lepa in brez vsakega madeža in pogreška. Tisti dan, ko si dospel semkaj, Tjule, je bil slučajno oni dan, ko si izbiramo novega ujetnika, ki naj pooseblja boga; to pot si bil izbran ti, ker si plemenite krvi in zalši od vsakega moškega, kar jih je v Anahuaški državi, in pa tudi zavoljo tega, ker si od ljudstva Tjulov, Kvecalotlovih otrok, o katerih nam je prišlo toliko govorov do ušes in kojih prihoda se moj oče Montezuma boji bolj kot vse drugo na svetu; tudi so duhovniki menili, da bi ti mogel odvrti od nas njihovo jezo in jezo bogov."

Nato je Otomi utihnila, kakor da bi hotela še nekaj povedati, a ni mogla najti primerne besedi; toda jaz sem se spominjal samo tega, kar mi je bilo povedano, in sem se kar napihoval ob zavesti svoje veličine in pa, ker je ta ljubka kneginja izjavila, da sem najzalši možak v celi anahuaški državi, jaz, ka-

teremu dotlej še nikdo, ne moški, ne ženska, ne otrok, ni rekel lep, dasi sem menil, da sem sicer prav čeden fant. Toda tudi v tem slučaju se je prigodilo kakor v marsikaterem drugem, da prevzetnost hodi pred padcem.

"Mora biti izgovorjeno, Tjule," je Otomi nadaljevala. "Oj, da mora baš meni biti usojeno, da ti povem. Eno leto boš v našem glavnem mestu Tenoktitlan vladal kot bog in nikdo te ne bo nadlegoval, če izvzameš neke ceremonije, katerim se moraš pokoriti, in gotove stvari ali umetnije, ki se jih moraš naučiti. Najmanjša tvoja želja bo postava in če se boš komu nasmejal, bo dobro znamenje zanj in te bo blagoslovljal; celo moj oče Montezuma bo ravnal s teboj s spoštovanjem in s častjo kakor da bi mu bil enak in še več. Vsakega veselja boš lahko deležen, celo zakona, ki ti bo zabranjen od dvanajstega meseca. Tedaj boš dobil štiri najzlaše de-vice cele dežele kot neveste."

"Kdo pa jih bo izbiral?" sem vprašal.

"Tega ti ne morem povedati, Tjule, ker se ne vmešavam v te skrivnosti," je naglo odgovorila. "Včasih je bog sam sodnik, včasih pa izbirajo duhovni zanj. Kakor pač nanese. Sedaj pa poslušaj konec vsega, kar ti imam povedati, in ko ga boš slišal, boš gotovo pozabil na vse drugo. En mesec boš živel s svojimi štirimi ženami in ta mesec boš preživel v samih gostijah, ki se bodo vršile po vseh največjih plemiških hišah našega mesta. Zadnji dan tistega meseca bodo peljali tebe in tvoje štiri žene na kraljevski barki čez jezero do nekega kraja, ki mu pravijo "Topilnica kovin". Odtod te bodo peljali do piramide, katero nazivajo "Orožarna", kjer se bodo tvoje žene za vedno poslovile od tebe in kjer, Tjule, žal mi je, da ti moram ravno jaz povedati, si obsojen, da te žrtvujejo bogu, čegar duh imaš v sebi, velikemu bogu Tezkatlipoku; tam ti bodo iz živega telesa iztrgali srce, odsekali glavo z ramen in jo nataknili na drog, ki je znan pod imenom "drog glav".

Ko sem slišal, kako strašna usoda me je čakala, sem na glas zajčal in kolena so se mi šibila, da je malo manjkalo, da se nisem zgrudil. Nato se me je lotila besna togota in pozabil sem na svet svojega očeta in proklinjal bogove tiste dežele in njeno ljudstvo, ki jih je častilo, najprvo v azteškem in mayaškem jeziku, potem pa, ko mi je zmanjkalo besedi v teh jezikih, še v španskem in angleškem. A Otomi, ki je slišala nekatere mojih besedi, in jih še več uganila, je prestrašena vzdignila roki in rekla:

"Ne proklinjaj strašnih bogov, lepo te prosim, sicer se ti neutegoma zgodi nekaj strašnega. Ako bi te naši ljudje slišali, bi mislili, da si obseden od hudobnega duha, ne dobre ga, in potem bi te takoj mučili do smrti. Sicer pa te slišijo vsaj bogovi, ki so vsepovsodi."

"Naj me slišijo," sem odgovoril. "Krivi so ti bogovi in prokleta je dežela, ki jih časti. Oni so obsojeni v pogubo, pravim, in ž njimi vsi, ki jih častijo. Ne, vseeno mi je, ako me slišijo — tako bom vsaj takoj umrl vsled mučenja, kar je vendar stokrat, tisočkrat boljše kot živeti celo leto v mučni zavesti na vedno bolj se bližajočo smrt."

(Dalje prih.)

Štiri najnovejše plošče

RAVNOKAR IZŠLE!

- 25144—Pojmo veseli zdravčiko,
Hišica pri cest' stoji, pojeje gdč. Udovič-Lovše.....75c
- 25145—Štajerska,
Vesela Micka, komada na harmoniko75c
- 25146—Tirolska koračnica,
Stari Peter, dva krasna komada75c
- 55216—Dunajska koračnica,
Hunyodl, ogrska koračnica, 12palčna plošča.....\$1.25

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

- 25105-F—Kak ribcam dobro gre,
Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše75c
- 25106-F—Al' me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si stila, petje, sestri Mihilič.....75c
- 25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
- 25108—Od kje si deklet ti doma, valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika75c
- 25109—Je pa davi slanica padla
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c
- 25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c
- 25111—Leži, leži ravno polje,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c
- 25112—Oh, ura že bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
- 25113—Iz dolenskih gor, polka,
Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adria in Dajčman.....75c
- 25114—F—
Jest pa eno ljubco imam,
Imam dekle v Tirolah, Udovič in Lauše.....75c
- 25115—F—
Dobro srečo za kravo rdečo,
Živela je ena deklica, Adria-Dajčman75c
- 25116—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet75c
- 25117—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj,
S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.....75c
- 25118—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
- 25119—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo.....75c
- 25120—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina75c
- 25121—Moji tovariši so me napravili,
V šmihelu jaz hišo imam, duet Udovič in Lauše.....75c
- 25122—Dobro večer, ljubo dekle,
Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj.....75c
- 25123—Vetrček po zraku gre,
Kaj sem prisluzil, Udovič in Lauše75c
- 25124—Brez cvenka in brez soli,
Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio.....75c
- 25125—Katarina, polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio75c
- 25126—Gozdni valček,
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
- 25127—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.....75c
- 25128—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet75c
- 25129—Na morju, 1. in 2. del, pojeje pevci Adrije,
igra Hoyer Trio75c
- 25130—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfca75c
- 25131—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo
zanimivo in humoristično75c
- 25132—Večerni valček,
Hopsasa polka, Hoyer Trio75c
- 25133—Po gorah grmi in se bliska, duet,
Na klopci sva sedela, duet75c
- 25134—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna — Vičar tenor75c
- 25135—Vesela Urška, valček,
Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio75c
- 25136—Kadar boš ti vandrat šu . . . , duet,
Uspavanka, duet, gdč. Loushe in Udovič.....75c
- 25137—Pleničice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gdč. Louše-Udovič.....75c
- 25138—Žabja svatba,
Kukovca, na obeh straneh, pojo pevci Adrije in
John Pluth jih spremlja na harmoniko.....75c
- 25139—Jest pa za eno deklico vem,
Spomin, dueta, pojeta gdč. Mary Udovič
in Josephine Laushe75c
- 25140—Samo Tebe ljubim, valček,
Krasna Karolina, polka, igra Hoyer Trio.....75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za troške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati na avnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Bizniška morala.

Naj bo ta napis, kakršnega prinaša Prosveta, ko govori v st. 229 o neki — morali. Dasi označba zadene le eno stran pri neki morali, se lahko razširi na vso to ali te vrste moralo.

Znanstveno se govori o behaviorizmu. Popularno ali po domače se zadeva označi lahko na mnogo načinov, in je tokrat morala "bizniška".

Pregovor pravi, da se oba v jama zvrneta, ako slepec slepca vodi. Pregovor pride do popolne veljave v zadevi te omenjene morale, in kako se o morali razpravlja. Slepost je na obeh straneh.

Meritotično je point v članku v Prosveti ta-le: Človek je goli produkt razmer, environmenta. Te razmere so v sedanjih družbi pod kritiko, morala je postala "bizniška", in zato je vsak poizkus, da se morala dvigne, golo slepomišenje. Radi teh razmer smo še vedno v džungli, močvari bi rekli. Ko pride do veljave — socializem, potem bomo imeli tudi — moralo, prej nikoli.

Tako nekako se glasi mentaliteta razprave.

V prvi vrsti moram poudariti, da noben sociolog ne zanika pomena razmer, okolščine, environmenta. Okolščine, environmenta. Napaka, slepost je v tem, da bi razmere delale moralo, ko k večjemu naredijo neko moralnost, obnašanje, a to ni morala, pravec obnašanja, ni moralno pravilo. Nihče nima nič proti temu, da se socialne in ekonomske razmere tako izboljšajo, da bo postala boljša tudi moralnost ljudi. Napaka pa je naziranje, da bi ta moralnost odvisela le od razmer, in bi logično morala biti ta morala dobra, pravilna, ako bi bile razmere na ekonomskem polju dobre, dasi dobre razmere vplivajo na neko dobro moralo.

To je treba poudariti z vso odločnostjo, in poudariti še bolj z vso jasnostjo. Če v tem ni jasnosti, vlada in zavladala slepost, in slepost ne privede do nobenega količaja dovoljnega uspeha.

Vse se suče okoli tega, ali je človek svoboden v odločevanju in moralnem zdržanju, ali pa deluje brez svobodnega odločevanja zgolj le pod vplivom razmer.

Člankar v Prosveti se neho-te morda te točke dotakne, ko piše: "Človek ni 'dober' ali 'slab' iz lastnega nagiba, ali po svoji takozvani prosti volji. Posameznik je produkt razmer, ki so močnejše kot on — in tudi ostanejo močnejše vse dotlej, dokler družba bazi- ra na primitivnem džungelskem pravu, ki postavlja vrednost posameznika nad skupnost."

Nad vse jasno je tu povedano, da gre za — prosto voljo, ampak pri tem je jasnost zlezla pod klop, in slepota je vro

huda.

Stvari se je dotaknil zadnjič tudi znani — Einstein. Čudno. O — prostoru teorizira, pa pride na — svobodno voljo človeško, in se zmrzne nad njo. Čudno. Ni prav nič čudno. Tudi Einstein je človek, in človek bi rad zabrisal v sebi sled z odgovornost in zadržil klic po odgovornosti, in zato skuša zabrisati razliko med "dobrim" in "hudim", in zvrča vse na — razmere, in duši svobodno odločevanje, in taji prosto voljo.

That's all in a nutshell. Bodimo malo dosledni v praktičnem življenju.

Recimo, da je Einstein predaval v neki dvorani. Zunaj je pustil svoj površnik. Nekdo mu ga je smuknil. Razmere. To ni "slabo", saj tudi dobrega ni. A Einstein bi moral kvečjemu zmigniti z ramen. Ampak stavim, da bo takoj klical policijo, ker mu je nekdo površnik "ukradel". Čemu ne molči, in se ne jezi zaradi le na — razmere?

Pri Prosveti močno pokimo, ako kdo zanika prosto voljo, svobodno odločevanje posameznika. Dobro. Ampak bodite dosledni. Čemu pa nekaj skušate ujeti pri jedrnosti — mulante, ki baže oškodujejo blagajno? Čemu? Posameznik ne odločuje, razmere so merodajne. Razmer zdaj ne bote predručali, lahko jih skušate predručati, ako se vam posreči, ampak posameznik, ki simulira in krade iz jedrnosti, pustite pri miru, ako ste konsekvantni, ker on simulira pod vplivom razmer. Ako je vas okradel, se lahko pojezite na razmere, ki so pod vsako kritiko, in lahko z vsem ognjem delate na tem, da pridete kmalu iz — džungla, če je vam drago tako, dotlej pa le nič o — morali, ker po vašem te morale ni, le razmere so. Povem vam pa, da zaman pričakujete rdeči raj, kjer bi vam nihče več ne simuliral ali vam nihče ne zmaknil površnika. Tudi tedaj bote klicali policijo ali kaj sličnega, ako bo vas nekaj štoknilo pod nos o čemur zdaj praviti, da baže ni niti "dobro" niti "hudo".

Tedaj bote skakali pred policijo, kakor zdaj skakate slepi na papirju, in se v tej slepoti prekucujete v prepadi, v jama, kakor pravi prislovica.

Širom Jugoslavije

Nesreča pri delu

24letni mizarski pomočnik Anton Mastnak od Sv. Tome za pri Celju je z roko po ne previdnosti prišel preblizu kularne žage, ki mu je odrezala dva prsta leve roke ter mu roko hudo razmesarila.

Novi most

Nov betonski most so začeli graditi na glavni cesti Velike Lašče-Bloke-Nova vas. Most bo 7 m širok.

Novo mesto

Sopek vijolic je natrgal v rupeški hosti šolarček Dado Mojželj in jih prinesel svoji učiteljici. Pač redek slučaj.

Napad s sekiro

Iz Kranja poročajo: Ko je šel Anton Berčič z dela domov, ki stanuje čez Savo, ga je po poti nekdo napadel s sekiro. Pri zamahu mu je prebil temenico na levi strani.

Žična železnica Kotor-Cetinje. Kakor poročajo iz Cetinja, je razpisana licitacija za gradbo žične železnice Kotor-Cetinje.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točne postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni noben naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.